

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-720157-V/12/JG

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, 22. V. 2013

Pan

Sławomir Nowak

**Minister Transportu, Budownictwa
i Gospodarki Morskiej**

Szanowny Panie Ministrze,

Na kanwie rozpatrywanej sprawy podjęłam wątpliwość dotyczącą właściwego stosowania przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137, z późn. zm., dalej „*Prawo o ruchu drogowym*”) przez organy rejestrujące pojazdy sprowadzane z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej i rejestrowane po raz pierwszy. W treści otrzymanej skargi przedstawiono informacje o przypadkach, w których praktyka organów rejestrujących samochody może utwierdzać obywateli w przekonaniu, że nie ma obowiązku zapłaty akcyzy, gdyż organy często nie wymagają od obywateli - wbrew obowiązującym przepisom - przedłożenia dokumentu potwierdzającego uiszczenie akcyzy (albo brak obowiązku zapłaty tego podatku albo zwolnienie z niego). Grozi to sankcjami dla obywateli, gdyż zaniechanie organów rejestrujących pojazdy nic stoją na przeszkodzie wszczynaniu przez organy podatkowe postępowań zmierzających do określenia wysokości podatku akcyzowego.

Rejestracji dokonuje się na podstawie m.in.:

dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy na terytorium kraju, albo

dokumentu potwierdzającego brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju, albo
zaświadczenia stwierdzającego zwolnienie od akcyzy, w rozumieniu przepisów
o podatku akcyzowym,

jeżeli samochód osobowy lub pojazd rodzaju "samochodowy inny", podrodzaj "czterokołowiec" (kategoria homologacyjna L7e) lub podrodzaj "czterokołowiec lekki" (kategoria homologacyjna L6e) został sprowadzony z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej i jest rejestrowany po raz pierwszy (art. 72 ust. 1 pkt 6a *Prawa o ruchu drogowym*).

Obowiązek przedłożenia przez obywateli wymienionych dokumentów został wprowadzony w 2004 r. (art. 72 ust. 1 pkt 6a dodany przez art. 115 lit. b) ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. *o podatku akcyzowym*. Dz. U. z 2004 r., Nr 29, poz. 257, z późn. zm.) i na przestrzeni ostatnich lat był wielokrotnie modyfikowany. Jego wprowadzenie miało służyć zwiększeniu świadomości obywateli w zakresie obowiązków wynikających z regulacji dotyczących podatku akcyzowego. Samochody, które w związku z importem są rejestrowane jako samochody ciężarowe przez organy podatkowe traktowane są jako samochody osobowe dla celów podatku akcyzowego (w konsekwencji ich nabycie jest obciążone podatkiem akcyzowym). Z uwagi na odmienną celów stawianych przepisom *Prawa o ruchu drogowym* i przepisom ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. *o podatku akcyzowym* (Dz. U. z 2011 r., Nr 108, poz. 626, z późn. zm., dalej „ustawa o podatku akcyzowym”), konieczne było wprowadzenie regulacji, która nie naruszając autonomii prawa podatkowego oraz nie zmieniając definicji pojazdów dla celów ich rejestracji, pogłębiałaby świadomość obywateli o ciężących na nich obowiązkach podatkowych.

W mojej ocenie, mając na uwadze zasadę ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wywodzoną z art. 2 Konstytucji niezwykle ważne jest skrupulatne realizowanie przez organy obowiązku wynikającego z art. 72 ust. 1 pkt 6a *Prawa o ruchu drogowym*, stąd leż wszelkie nieprawidłowości w praktyce działania organów rejestrujących pojazdy powinny zostać usunięte.

Pragnę również zwrócić uwagę Pana Ministra na fakt, że źródło problemów, z którymi borykają się obywatele nabywający sprowadzone do Polski samochody, mogłoby zostać zlikwidowane poprzez wprowadzenie wspólnej definicji samochodu osobowego, która byłaby stosowana zarówno w *Prawie o ruchu drogowym*, jak i w ustawie *o podatku akcyzowym*. Z odpowiedzi Ministra Finansów z dnia 1 sierpnia 2011 r. na interpelację poselską nr 23451 wynika, że prace nad tą kwestią były prowadzone przez przedstawicieli Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Infrastruktury. Zostały one jednak zaniechane z uwagi na - cytując - „duże obciążenia przede wszystkim dla podmiotów, a także dla organów podatkowych”. W treści odpowiedzi brak jest uzasadnienia jednak, o jakich obciążeniach mowa. W mojej ocenie, wypracowanie wspólnej definicji samochodu osobowego czyniłoby zadość standardom demokratycznego państwa prawnego (w szczególności zasadzie ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie

prawa, a w konsekwencji przyczyniłoby się do poprawy realizacji obowiązków nałożonych przepisami prawa.

W tych okolicznościach, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147. z późn. zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie, w szczególności w odniesieniu do zasygnalizowanej praktyki organów rejestrujących samochody oraz o rozważenie podjęcia odpowiednich działań legislacyjnych. Jeśli zaniechania organów rejestrujących są Panu Ministrowi znane, uprzejmie proszę o informację, czy zostały podjęte działania mające na celu wyeliminowanie opisanej praktyki.

Łęczę wywnęsz szacunku

Janusz Jęppa